

EŞREF-İ ZİYA İÇİN

Beyzanur BEKMEZ

Acılardan doğar geceler, bir şafak vakti ağlaması duyulursa ölü bir gece daha doğmuştur güneşin kollarına. Geceleri bir yıldız kayması hayaliyle kalkan başlar belki kimsesiz bir uçakta yolculuğa başlar. Nereye gittiği bilinmeyen yıldızdan uçaklar kim bilir kaç dileğin yağmasına uğrar. Sessizdir geceler bilhassa sesini yutan şehirler doyurur gecelerin sessizliğini ve sancılıdır geceler zira her gece dokuzuncu aydan başlar. Ağladığını bildiğiniz geceler süsler vitrinleri ve bir parça yalnızlığımız bedavadır modern alışverişlerinizde. Günlerin sileceği bu heyulayı debdebeyle yazmak isteği vebalı bir şehrin çehresini müjdeler. Ölülerin hükmettiği Camus'un şehri. Hepimiz birer vebalıyız; tecrit edilmek için örülmüş duvarlarımız izin vermez vitrin camlarından ve hiç bitmeyecek gibi görünen dolmuş seferlerinden kaçmaya. Vebalı şehrin kapılarını tutan bekçilerde her gece uyanan firar etme hevesi dünyaya takılır kalır; dünyadan çıkmak gerekir. Kendi Hira'mızı kurmak, kendimizi bulmak. Sesimizin ulaştığı yere kadar konuşmak gerekir yeniden ve elimizin vardığı yere kadar ulaşmak. Belki yeniden küçük yerleşkemizde yaşayıp ölmek gerekir. Bilmemenin ayıp olmadığı ve tüm bu kötülükleri öğrenmeye gerek kalmadığı, çocukluğumuzda yaşayıp ölmek. Zira aydınlığı bulmak gerekir.

Ayarı bozuk bir şehrin saati duran saatten ziyade çalar kısacık vaadi. Biz işsizlerin duran saatlerini tamir eder mi ayarı bozuk şehir saatçileri. Hepimiz işsiziz, vebalı bir yerde iş bulunmaz nitekim. Vebadan alıp vebaya taşıyan üst geçitlerimiz, yollarımız, vebayı oyalamak için açılmış mekânlarımız hepsi işsizdir. Onlar bizim işsizliklerimizdir. İşsiz sabahlara uyanırız, manşetten bir konuk evvela... Kış gecelerinin ezberlenmiş hikâyelerinden birini yazsa üçüncü sayfa. Efsunu sönmemiş nefeslerle yükselse gök kubbemiz ve

kalabalıklar kalabalığından kurtulsa. Köşe başında dilenci ihanetine uğramış üç beş kuruş temennim odur nefisleri doyursa. Şehirlerin üstüne yağın bu yağmur rahmetten kaçan kentleri kurtarsa. Şemsiyesiz bir kadın ve bir adam yağmurdan, şemsiyesini ebedî bir aşka açsa. Kent meydanlarında yaşanan tarihsiz aşkları yıkayan bir yağmur yağsa, mübarek şehirlerden. Bir yağmur yağsa içimize doğru münevver bir geceden, bir güneş doğsa. Zira aydınlığı sevmek gerekir.

Böldüğümüz zamanın içinden bir parça daha işlemişken bedenimize her gün, bir rakam kadar taşır bizi öbür güne. Yerden kaldırıp tozunu sileceğimiz bir takvim yaprağımız dahi kalmamışken müzeyyen bir yıl, bir varmış bir yokmuş bu şehirde. Beden kalbin ülkesidir diye yazsa da İmam Gazali, hızın peşini bırakmayan hazlara gebe bir ülke var yüreklerde. Durmak gerekir, görmek için bakmak gerekir. Biriktirmeden vermek gerekir. Biz unuttuk hepimiz pür nisyân ile öyle mesuttuk. Mutluluk andır huzurun uzun süren iklimini kuruttuk. Çağımızın sokaklarında beyhude yürürken, medeni geçmiş bir yıla uzanmak ister şehirler. Şehirlerin yolculuğunu dolunaylı bir gecede evsizler besler. Her gece dalarak şehrin karanlıklarına tarihten bir sahneyi izler; evsizliğin de şükürünü bilen bu gözler. Zira karanlıkların aydınlığı olmak gerekir.

Şimdi işte tam da bugün gelecek günlerden korkunç bir gün yayılmış üzerine şehrin. Sisten ala boğuyor ruhları. Yararak tüm pervasız kakhahaları bir çığlık düşüveriyor içimize. Bu bir kıyamet şehri midir böyle korkunç? ‘Hu hu’ lara karışırken aminler Asya’nın mısralarında habersizdir duasız bir sabaha uyanacak yarınlar. Göklere ulaşmak için açılmayan eller şehirlerin de duasını çalıyor, gökleri delebileceği düşünülen ucube yapılarla. Teminatımızın masum yürekleri, oyalanmaya mecbur edilirken alışın verişin ötesine geçmiş kapitalizm merkezlerinde duasız bir merkezin daha temeli atılıyor gelecek nesillere. Aynı gün yaşanıyor yıllar var ki ‘his yok hareket yok’, ne zamanlı ne zamansız sevinçli ölüm yok. Kara bir delikten bakmak gibi yaşamak, düştükçe düşüyor âdemoğlu. Zira bir fener yakmak gerekir.

Rutin bir hastalık işliyor bedenlere, dem bu demdir hayatlar aynılıktan ölüyor. Bir sancı var ufukta medeniyetin salıverdiği köleler modern bir Yesrib kuruyor. Kölesiz efendisiz bir Yesrib, herkes hayatının başrolünde efendi köleyi oynuyor. Putsuz şirksiz bir şehir mi? Yıldızlardan güneşe, yüreğiyle hendese ilmini haiz bir İbrahim gerekiyor. Zihnimizde ve yüreğimizde yer etmiş putları kıracak İbrahim cesareti gerekiyor. Rutin hastalıklı hayatları-

mızı tanzim edecek lokman ruhlu hekimler belki... Teşhis edecek şehirlere sirayet etmiş her türlü ruh bunalımını. Parlatılmış CV'lerin karanlık geçmişini aydınlatacak bir işe başvurmak gerekiyor. Zira aydın olmak gerekir.

Bizim bir hikâye dinlemeye ihtiyacımız var anlatılmamış öykümüzden ders çıkarmaya. Çağın karanlık iç sesinden bir masal duyuluyor şimdilerde, kulak verenlere bir ders veriyor; Güneşin doğduğu yerden gelen bir yabancı gezinirken buralarda güneşin battığı şehirlere rastlamış. Geldiği yerin aydınlığını kaybeden bu gezgin güneşin battığı yeri bulduğunu haykırırken, şuasız kaldığını insan eli değmiş aydınlığın, yıldızları çaldığını görünce anlamış. Yıldızları aramaya başlamış elbet... Çağlar aşmış yıllar geçmiş Evliya Çelebi'ye sormuş evvela; şehirlerin ruhundan süzdüğü öğütlerini sıralamış Evliya ve gördüğü her gezgine sormasını tavsiye etmiş. Yabancı, gezmiş yıldızlı şehirleri gören tüm gezginleri. İbn-i Battuta'dan Marco Polo'ya tek tek sormuş yıldızlı şehirlerin yerini. Çağlar ötesinden yaklaştıkça bugünün gezginlerine bir umutsuzluk kaplayıvermiş içini, derken beş ayrı yıldız sarıvermiş çevresini. Her biri bir şehrin haberci yıldızıymış. Yıldızlardan ilki, bir tas su uzatarak çeşmelerinden akan suyun mübarekliğini anlatmış ona, bir diğer yıldız dadaşlar diyarının gizeminden bahsederek serin bir yayla nefesi üflemiş gözlerine. Üçüncü yıldız ben Mevlana'nın bekçisiyim 'gel ne olursan ol gel 'diye fısıldamış kulağına. Dördüncü yıldız ben İstiklal Savaşı'nın en büyük şahidiyim Hacı Bayram Veli'nin elçisiyim 'Sen seni bil seni' diye bir mısra okuyuvermiş. Sıra beşinci yıldız gelince uzaktan bir gezgin belirmiş. Beşinci yıldızın gizemini açıklarken; o yazar ve şairlerin, âşıkların ve sultanların, komutanların ve evliyaların, Mimar Sinan'ın, bülbül ile gülün şehridir. Fatih'in kızıl elması, övülmüş bir mübarektir, demiş ve yabancı, yıldızların bu şehirde olabileceğini düşünerek onun peşinden gitmiş. Vardığı yer tam da kaybolduğu yermiş. Başını gökyüzüne kaldırmış yabancı, kayan bir yıldız görmüş ve güneşin doğduğu yere gitmeyi dileyecekken yıldızın yıldız olmadığını yıldızdan bir uçak olduğunu fark etmiş. Beş yıldızın gezgini, aydınlanmış yavaş yavaş... Yabancıya yaklaşmış usulca ve ona fısıldayıvermiş güneşin yerini; yavaş yavaş aydınlanacak bu şehirde acele etme bu şehrin üstüne, gelecek nesillerden bir güneş doğacak ve bu yurt senin benim aydınlığın yurdu olacak.

'Beş Şehir' in kulağına okunmuş tılsımlı sözcükler bugün içimizdeki öykünün ilk satırları olmalı ve yazılan bu öykü geçmiş ve gelecek seyyahlara, beş şehrin mimarına yıldızlı bir geceden güneşli bir sabah sunmalı.